

ZPRÁVY SVU

SPOLEČNOSTI PRO VĚDY A UMĚNÍ
CZECHOSLOVAK SOCIETY OF ARTS
AND SCIENCES, INC. ISSN 0036-2050

Ročník XXIX

září-říjen 1987

Číslo 5

Z archivu SVU

(pokračování z minulého čísla)

Naše washingtonská odbočka, jejímž jsem se stal předsedou, měla hned od počátku poměrně silný studijní odbor (asi 25 osob), který vedl Dr. Václav Mostecký — jeden z naší zmíněné skupiny.

Na washingtonské konferenci ČSNRA, konané v květnu 1957, vyšli jsme s myšlenkou na navázání styků s čs. vědci, umělci a studenty oborů vědy a umění a získání těchto osob pro spolupráci s ČSNRA. Návrh byl konferencí s nadšením přijat a náš Studijní odbor byl pověřen jeho provedením.

Korespondence a rozmluvy s čs. vědci a umělci nám ukázaly, že zájem je o víc než o pouhou spolupráci: ukázaly, že naši vědci a umělci chtějí přispět společně práci jako jednotné těleso, tvořící součást ČSNRA.

Začali jsme tedy připravovat **Společnost pro vědu a umění**. Se souhlasem ústředí jsme si vyžádali předběžný názor asi 36 našich předních kapacit (odpovědělo 27 kladně, 1 záporně, 3 dopisy přišly zpět a 5 osob se neozvalo).

V této době jsme ztratili znamenitou pomoc Dr. Mosteckého, který musel z důvodů existenčních na čas vysadit. Teď, na novém místě v Bostonu, se znovu dává s námi do práce.

Po vysazení Dr. Mosteckého většina odpovědnosti ležela na mně.

V polovině prosince 1957 jsme rozeslali výzvy k členství asi na 500 adres a připojili jsme rovněž námi vypracovaný nárys stanov. Do únorového sjezdu ČSNRA jsme měli, tuším, 118 členů. Odpověděla na naši výzvu kladně tedy více než jedna pětina osob.

Sjezd ČSNRA nám poděkoval za vykonanou práci, vzal ji s radostí na vědomí a pověřil nás provedením návrhu, t.j. uvedením SVU v život.

Příznám se, že toto sjezdové usnesení nám trochu zamotalo hlavu. Připravili jsme sice půdu, ale neměli jsme v úmyslu být orgánem, který má rozhodující pravomoc. Dostat se z organizačních začátků, z jakési té revoluční fáze, na pevnou půdu legality a stability, nebylo ovšem nijak lehké.

Uvědomovali jsme si také, že naši lidé jsou po mnoha trpkých zkušenostech

nedůvěřiví a že se budou domnívat, že si někdo z nás, washingtonských, buduje vlastní posici. A konečně, že naše firma — Studijní odbor washingtonské odbočky ČSNRA — je příliš mladá a leckomu nic neříká.

Usnuli jsme se tedy, že se obrátíme na přihlášené členstvo, aby si samo zvolilo Přípravný výbor, který by řídil další postup. Stanovili jsme, že členstvo bude volit předsedu a 11 členů výboru a náš odbor sám že dodá tři další členy. Toto jakési nadprávi Studijního odboru jsme pokládali za odůvodnitelné s ohledem na naše pověření sjezdem ČSNRA a také za nutné proto, že odbor bude muset vykonávat po delší dobu administrativní práce pro PV-SVU.

Vypsali jsme tedy volby. Tehdy jsme měli již na 200 členů a hlasování se zúčastnilo 85 procent voličů.

Přípravný výbor SVU byl, jak patrně víte, ustaven takto: Předseda: Dr. Václav Hlavatý; Místopředsedové: Rafael Kubelík a Dr. V. Bušek; Členové: Dr. Machotka, Dr. Táborský, Dr. Schwarzenberg, Dr. Škvor (Pavel Javor), Dr. Radimský (Petr Den), Dr. Václav Beneš, Dr. Ing. V. Brdlík, red. Ivan Herben a Jarmila Novotná. Naše odbočka zvolila tři členy: mne, Oldřicha Černého a Dr. Jíru. Náhradníky si členstvo SVU určilo Dr. Mamateye a pí. Marii Provazníkovou.

Dne 24. října 1958 koná PV-SVU své první zasedání v New Yorku. Zasedání bude mít vlastně dvě části. První: schůzi, čistě pracovní, kde budou voleni funkcionáři (gen. sekretář a pokladník), provedena kooptace asi sedmi regionálních sekretářů a ustaveny nejnětější komise (členská, finanční, komise pro stanovy a jednací řády, komise publikační, komise biografická a bibliografická, atd.). Vedoucími komisí budou vždy členové PV-SVU, členy však vesměs vybrané osoby z členstva.

Je těžko předpovídat výsledek těchto voleb. Seznamujeme se teprve a přirozeně, experimentujeme. Nehodláme sbírat pro funkce velká jména, nýbrž zapálené spolupracovníky a myslím, že tlumočím názory všech členů PV-SVU, uvedu-li, že nehodláme nikoho držet ve funkci, kdo nebude užitečným.

Druhou částí newyorského zasedání je slavnostní schůze. Jí se má SVU představit veřejnosti.

Nejlepším obrazem každé organizace jsou zpravidla stanovy.

Stanovy SVU, které náš odbor na podzim 1957 vypracoval a rozeslal, nebyly a nejsou ovšem definitivní. Byly určeny za podklad budoucích debat a

Zprávy SVU rediguje Libuše Zorinová. Adresa redakce: P.O. Box 2/4, Branzywine, MD 20613. Zprávy SVU (SVU News) - Date of issue: September-October 1987. Issud bimonthly. Vol. 29, No. 5. Publisher: Czechoslovak Society Arts and Sciences, Inc. Office of publication: Mrs. R. Bunza, 75-70 199th Street, Flushing, N.Y. 11366. Tel.: (212) 479-0870. Annual subscription price: Members \$2.00; non-members \$6.00. Second class postage paid at Flushing, N.Y.
Postmaster: Send address changes to ZPRÁVY SVU, Mrs. R. Bunza, 75-70 199th Street, Flushing, N.Y. 11366.

jednání a jsou nepochybně daleko od dokonalosti. Během roku korespondence a osobního styku došlo nám ke stanovám mnoho připomínek a také my sami, donuceni okolnostmi, jsme provedli určité menší změny.

Všechn materiál, týkající se stanov, bedlivě shromažďujeme a jakmile PV-SVU zvolí komisi pro stanovy, tento materiál jí předáme. Předpokládáme, že komise pro stanovy vypracuje nový návrh, provede další připomínkové řízení za účasti všeho členstva a teprve pak předloží elaborát PV-SVU. Bude-li tento elaborát schválen, bude se podle něj postupovat až do svolání Valného shromáždění SVU. Za této situace nemá smyslu, abych vám předčítal návrh stanov. Zato se zmíním alespoň stručně o zásadách, na nichž je — podle dnešního stavu — vybudován.

Organisace se má jmenovat "Společnost pro vědu a umění při ČSNRA".

Již dříve jsem se zmínil o tom, proč chceme být součástí této organisace. Dodal bych ještě toto: Svou příslušností chceme vyjádřit také úctu této zasloužilé organisaci. Říkáme tím, že chceme patřit k tomu celku, který nejlépe představuje čs. lid v zahraničí, že se chceme zapojit do jeho úsilí, do jeho cílů, jak je vyjadřují stanovy. Že nejsme ani víc, ani méně.

Že ve věcech odborných chceme být autonomní, je samozřejmé. Navrhujeme pro sebe také samostatnost finanční, ale na tomto návrhu netrváme a s radostí své finanční problémy na někoho přeneseme.

O sídle SVU není zatím jednoty. V úvahu přichází pravděpodobně Chicago, ale také New York a Washington. Rozhodovat se bude patrně podle toho, kde bude větší zájem o práci, či více členstva. V tomto směru zatím vede New York a Washington. Věříme však, že Chicago se teď opravdu zajímá. Vždyť podle počtu lidí by mělo vysoce vést, zejména před Washingtonem, kde je velmi malá kolonie.

Stanovy budou jistě široce vypočítávat úkoly SVU. Myslím však, že je můžeme zhruba shrnout v tyto činnosti:

a) dávat podněty k umělecké a vědecké tvorbě, upozorňovat na mezery, které by bylo třeba vyplnit, připravovat pracovní podmínky a práce koordinovat, aby nedocházelo k duplikacím;

b) napomáhat členstvu v jeho činnosti publikační, přednáškové, propagační, v přípravě koncertů, výstav, atd. Opatřovat mu nezbytné prameny, podporovat finančně a případně hodnotná díla zveřejnit vlastním nákladem;

c) fungovat jako orgán svobodné, objektivní kritiky, který bude pečovat o kvalitu prací, aniž by se ovšem stavěla do pósy nejvyššího augura;

d) zříditi fond pro podporu studentstva a starat se o publikace těch kvalitních studentských prací (master thesis, disertace, atd.), které spadají do oborů našeho zájmu;

e) šířit znalost čs. minulosti a kultury Čechů a Slováků akcemi publikačními a propagačními;

f) vytvořit historickou sekci, jejímž úkolem by bylo připravit zpracování historie čs. krajanství a zároveň zpracovat čs. historii od první světové války, již v ČSR hrozí komunistické zglajchšaltování;

g) vést v evidenci všechny čs. vědce a umělce po celém svobodném světě, sledovat jejich tvorbu, získat je pro členství v SVU a v každém případě je informovat o všem, co je z hlediska čs. vědce a umělce důležité;

h) starat se o rozvoj kulturního života Čechů a Slováků v zahraničí;

i) zainteresovat na práci nebo aspoň spolupráci s SVU vědce a umělce naší zdejší druhé a třetí generace;

j) navázat těsnou spolupráci s čs. organizacemi, které plní podobné úkoly jako SVU;

k) podporovat český a slovenský demokratický tisk, starat se podle možnosti o podporu čs. knihy;

l) navázat spolupráci s cizími organizacemi pro vědu a umění;

m) vybudovat podle finančních možností služby pro členstvo. Tak např. vydávat informační bulletin, organisovat referenční a dokumentační službu, zřídít informační službu (v záležitostech osobních) a eventuelně sociální službu.

Tento rozsáhlý program si — podle vašeho soudu — vyžádá velkých finančních nákladů. To je správná úvaha, pokud počítáme s placenými silami. Poněvadž většina naší práce je a nepochybně bude vykonávána dobrovolníky, jsou náklady velmi nízké. Můj názor je, že do jaké míry bude tento program uskutečněn, nezávisí tak na penězích, jako na aktivitě členstva.

A nyní přicházím k otázce členů SVU. Chceme sdružovat vědce a umělce, studenty oboru vědy a umění, kulturní pracovníky a všechny přátele čs. vědy a umění. Toto vymezení je tak široké, že prakticky umožňuje účast všem, kdo mají zájem o čs. kulturu. V tom směru se tedy SVU chce stát širokou organisací veškeré naší inteligence.

Jiná je ovšem otázka, kdo má a bude SVU řídit. Je-li hlavním úkolem SVU vyvolávat, koordinovat, podporovat a kriticky hodnotit vědeckou a uměleckou tvorbu, musí být vedení SVU v rukou skutečných vědců a umělců.

To je jedním z důvodů, proč navrhuje instituci "řádných členů", t.j. osob, které splňují stanovené podmínky vědecké a umělecké kvality. Pro vytvoření "řádného členství" máme však ještě jiné, vážné důvody: SVU plněním úkolů, o nichž jsem se zmínil, má do určité míry vykonávat vlastně funkci akademie věd a umění v zahraničí. Její váha nejen mezi námi, ale především před světovou veřejností, bude posuzována, zejména v začátcích, podle hodnoty jejího vedení. Budou-li rozhodujícím činitelem v SVU jen ti, kdo mají "punc" vědce nebo umělce, bude mít SVU svou váhu.

Kdybychom však v SVU dali stejná práva všem, stáváme se kulturní společností, která sice může také leccos dobrého udělat, ale nebude mít toho respektu, který čs. věda a umění nejen zasluhuje, ale také potřebuje. Nebude mnoho platit v našich řadách a nic na světovém fóru. A to je ten hlavní důvod pro jakousi tu členskou nerovnost.

Počet řádných členů nemá být nijak omezen. Dostane se mezi ně každý pracovník, který ve svém oboru prokáže požadované kvality. Rozhodování

osobní požadavku kvality má — podle nynějšího návrhu — příslušet Členské komisi. První Členská komise bude volena Přípravným výborem, další budou voleny Valným shromážděním SVU.

Rozhodování Členské komise nebude lehké. Zvolí-li se příliš liberální standard, přinese to deflací řádného členství a tím i váhy SVU. Příliš přísný standard by nám sice prospěl ve svobodném světě, ale přinesl by kyselost v řadách našeho členstva.

Osobně se přimlouvám pro přísnou praxi a připustil bych nejvýše — a to nerad — zlatou střední cestu. Naprosto však odmítám liberální posuzování. Bude-li řádné členství poctou, bude SVU cosi znamenat; bude-li běžnou záležitostí, pak jsme se zbytečně namáhali. Tento můj osobní názor je podporován členy našeho Stud. odboru, i když většina z nich si tímto návrhem sama zavírá dveře k řádnému členství.

Je těžko předem hovořit o tom, jak se praxe Členské komise vyvine. Jisto je, že nebude mít jednotné šablony, protože jednotlivé případy se budou různit podle oboru, podle speciálních podmínek, atd. Pravidlem asi bude, že posuzování kandidátů v oboru vědy bude jednodušší než v oboru umění.

Průkazem kvality budou např. předložené knihy, články, nepublikované rukopisy, hudební skladby, reprodukce uměleckých děl, atd. U některých žadatelů vzniknou problémy s ohledem na jejich zvláštní situaci. Kvality hudebníka může posoudit sice jiný hudebník (pokud nejsou po ruce hudební kritiky), ale jak např. posuzovat kvality chemika, který pracuje pro soukromou firmu a v důsledku toho nemůže publikovat? I na tyto otázky se nepochybně najde odpověď.

Členská komise — jak vidíte — se tak stává klíčovou posicí v SVU. Od ní bude odviset naše pověst a nakonec i naše činnost.

Páteří SVU mají a musí tedy být řádní členové. Ti budou mít plné aktivní i pasivní právo volební, zatímco ostatní členové buď budou mít jen menší, předem stanovený počet zástupců nebo nebudou mít volebního práva vůbec. Situace v tomto bodě není ještě dostatečně jasná a budeme vděční každému za jeho názor.

Ostatní práva budou však společná všem členům. To znamená zejména právo k účasti na všech schůzích s hlasem poradním; právo na podporu SVU v odborné práci; právo na stipendium z fondu; právo na publikace SVU, právo na služby referenční, informační, dokumentační a sociální, atd.

Otázka zahraničního členství je prozatím komplikována stanovami ČSNRA, které pro členství požadují občanství nebo aspoň residenci v USA. Problém bude řešen úpravou stanov. Prozatím pokládáme zahraniční členy za jakési členy korespondující a tuto kategorii jim vyhražujeme.

Samozřejmě, že mimo členy řádné, členy korespondující a členy budeme mít také členy zakládající a čestné. První z nich pro zvláštní zásluhy o založení SVU a druhé — ty, kteří neobyčejnou měrou přispěli čs. vědě a umění, event. čs. lidu.

Rozhodujícím orgánem SVU má být Valné shromáždění, kde si řádní členové (a eventuální delegáti členů) zvolí správní (či výkonný) výbor, členskou komisi, komisi publikační, rozhodčí soud a revisory účtů. Mimo to budou ad hoc vytvořeny potřebné komise.

Činnost SVU se bude provádět v jednotlivých třídách. Tam mají pracovat členové řádní společně s členy.

O počtu tříd není zatím dohody. Jedni navrhují dvě třídy (I. tř. věda, II. tř. umění), my sami jsme navrhovali pět tříd (a musím přiznat, že v tomto směru nebyl náš návrh právě nejšťastnější). Bude-li počet tříd čtyři nebo více, musí být umění nepochybně vyhrazeny dvě třídy. Definitivní návrh na rozdělení tříd nám musí vypracovat naši filosofové, protože je to především jejich obor. Starých vzorů se ovšem můžeme přidržet dost těžko nejen v důsledku nových objevů, ale také pro odlišné nazírání na jednotlivá pole vědy či umění.

Třídy se budou rozpadat na sekce. Tak např. sociální vědy budou mít sekci právníckou, hospodářskou, politickou, atd. To, co se bude konat v třídách v širším měřítku, bude se provádět v sekcích na specialisovaném úseku. Odtud budou vycházet podněty k pracím, programy, koordinace práce, kritika, atd.

Nevýhodou práce ve třídách, a vlastně nevýhodou veškeré práce v SVU je skutečnost, že se musí konat většinou písemně, protože členstvo je a bude roztroušeno nejen po celých Spojených státech, ale po celém světě. Ale ani to, při dobré vůli a chuti k práci, není překážkou nepřekonatelnou.

Můj referát by nebyl úplný, kdybych se nezmínil o našich financích. Dosaďovací náklady, spojené s organisováním SVU, kryla washingtonská odbočka ČSNRA. Od doby ustavení Přípravného výboru stojíme však na vlastních nohách. Členský příspěvek činí dva dolary ročně a samozřejmě, nestačí na běžné administrativní výdaje. Pomohlo nám několik našich členů, kteří bez dotazování složili potřebné částky, takže na běžné výdaje zatím máme. Členské příspěvky nehodláme zvyšovat, ale chceme vyzvat své členstvo, aby nám podle svých vlastních možností a svého uvážení přispělo.

Sami chceme co nejdříve připravit publikaci "Kdo je kdo v čs. vědě a umění ve svobodném světě" (či podobný název) a odhadujeme, že tato kniha nám může vynést asi 2000 dolarů. Příprava ovšem bude trvat asi šest měsíců, během nichž nás musí držet hmotně členstvo.

Hodně si slibujeme od sborníků v oboru vědy. Budou-li naši členové řádně spolupracovat, mohou nám tyto publikace přinést nejen dobré jméno, ale i finanční efekt.

Z řad našich umělců jsme obdrželi pěkný návrh na zřízení fondu pro studenty. Umělci sami chtějí tento fond podporovat výtěžky svých vystoupení.

To je tedy asi tak zhruba, jak si představujeme fungování SVU a hlavní zásady jejich stanov. Musím se dále zmínit ještě o jedné věci, o níž jsem sice již hovořil, ale která zasluhuje v pořadí našich úvah čelného místa:

Velký úkol nás čeká při zachycení krajanské historie, jak nám to uložil

sjezd. Vy všichni dobře víte, že Češi a Slováci se od 100 let usazovali v USA ve velkém počtu, vytvářeli celé osady, zakládali časopisy, politické organizace, bankovní podniky, pojišťovny. Měli a mají svůj život společenský, kulturní, ba i své dialekty a svůj folklór. V jejich myšlení dále zněly a všemožně se vyvíjely myšlenky staré vlasti a jejich prostředím, samozřejmě, procházely a procházejí myšlenky nové země.

Napsat krajauskou historii, odborně a objektivně, aby tak vznikl nezničitelný pomník stoletého snažení — to je úkol veliký. Ne pro jednu osobu, ale pro desítky osob a celé řady spolupracovníků. Předpokládá to zřízení knihovny, kde by se ukládaly vzácné tisky, komplety zaniklých časopisů, práce našich zdejších tiskařů, vzácné knihy přivezené z vlasti, publikace o krajanech a krajanství. Bude třeba archivu, kde by se uschovaly, třídily a zpracovávaly paměti krajanů, důležité dokumenty o činnosti zaniklých spolků, gramofonové desky a zvukové pásky všeho druhu, atd.

Bude třeba vzbudit zájem naší krajauské veřejnosti o tento projekt. Přimět každého, aby prohlédl svou půdu, starou truhlici, aby nám poslal všechno, co by mohlo mít v tomto směru cenu, nebo, aby nás o takovém materiálu vyrozuměl. Aby nám materiál daroval, zapůjčil nebo za rozumnou cenu prodal. — Bude třeba dobrovolníků, kteří by v této akci vypomáhali: třídili materiál, pořizovali opisy, výpisy a abstrakta. Bude třeba nejen historiků, ale také spolupráce sociologů, filosofů, národopisců, lékařů, atd., aby žádný úsek krajauského života nezůstal nepovšimnut.

Bude to práce dlouhodobá, ale záslužná.

Pro jakoukoliv vědeckou práci můžeme dostat podporu od různých "foundations", avšak v práci o našem krajanství musíme spoléhat patrně jen na sebe. I když naši vědci a umělci by pracovali zdarma, i když by je v práci podporoval dostatek dalších dobrovolných pracovníků, přece jen bude také nákladná. A tu je na nás všech, komu leží na srdci, aby naše velké stoleté snažení v této zemi nezaniklo beze stopy, přispět podle možnosti hmotně. Náš národ doma si dovedl dvakrát postavit Národní divadlo. Dovedeme my všichni zde postavit trvalý pomník publikací takového díla?

A nyní je třeba se zmínit o Přípravném výboru SVU. — Jak již jméno naznačuje, jeho úkolem je Společnost připravit. Má provést nový nábor členstva, určit, komu přísluší řádné členství, vyřešit otázku zahraničních členů, schválit prozatímní stanovy a svolat pak první Valné shromáždění SVU, které vezme veškeré rozhodování do svých rukou. Než se ovšem toto stane, nebude PV-SVU spát, ale rozbíhat činnost SVU a snažit se, aby Valnému shromáždění předložil co největší a nejlepší výkaz činnosti. Teprve z Valného shromáždění ovšem vyjdou definitivní stanovy a definitivní orgány a teprve tímto okamžikem bude tedy SVU plně na nohou.

Nynější počet členů je kolem dvě stě dvaceti. Od května t.r. Studijní odbor washingtonské odbočky ČSNRA v náboru členstva totiž nepokračoval, poněvadž volbami PV-SVU přesunoval svou pravomoc na tento orgán.

PV-SVU začne s nábořem nových členů po své řijnové schůzi. Nábor v USA budou provádět decentralisovaně organisační sekretáři.

Na zakončení svého projevu bych chtěl připomenout ještě toto: SVU potřebuje spolupráce všech. Vědců a umělců, studentů, kulturních pracovníků a každého přítele čs. vědy a umění. Potřebuje však znát také názor svých odpůrců. Proč se jim naše myšlenka nelíbí? Jak by to dělali oni?

SVU vznikla na národní a naprosto neutrální půdě, jako součást ČSNRA. Není v ní rozdílů politických, náboženských, nebo jiných. Nejde o pozice pro nikoho jiného, než pro čs. lid. Úkoly jsou veliké a proto je třeba hodně pracovníků. Jsme jistě všichni hodně zaměstnáni, ale ne tolik, abychom ze svého času nedovedli utřhnout chvíli k práci pro dobrou věc. A je třeba, abychom se především my, kdo jsme přišli do svobody po únoru 1948, dali do práce! Trocha k troše, svorně vedle sebe a postavíme veliké dílo.

Příprava 14. kongresu SVU

Přípravný výbor oznamuje zásadní změnu v místu a datu.

14. kongres SVU se bude konat ve dnech 15.-18. září 1988 v National 4H Center, 7100 Connecticut Ave., Chevy Chase.

Ke změně dochází hlavně vzhledem k ubytování přímo v konvenčním centru, kde jsou soukromé i studentské pokoje pro dvě až čtyři osoby za velmi levné ceny.

Z ČINNOSTI ČLENŮ

Dagmar Hasalová-White, ředitelka a zakladatelka divadla Vienna Light Opera Company, které působí v městečku Vienna nedaleko Washingtonu, D.C., nastudovala a režírovala Frimlovu operetu "**Rose-Marie**", uvedenou s velkým úspěchem ve dnech 1. a 2. května 1987. Tato rozkošná opereta je jedním z nejvýznamnějších děl českého skladatele Rudolfa Frimla, který měl vliv na americké hudební divadlo a Broadway ve dvacátých a třicátých letech. Dagmar White také výborně zaspívala a zahrála komickou roli "**Lady Jane**". Výborní zpěváci, znamenitý sbor,

velký orchestr a elegantní kostýmy se podíleli na úspěchu tohoto představení. Výtvarní umělci architekt **Zdenko Rakušan** a **Liba Puchmajerová** navrhli a vytvořili efektní kulisy. Celé představení bylo vysíláno televizní stanicí Cable TV Chanel 10.

Minulého roku nastudovalo toto divadlo **Prodanou nevěstu**, kterou předvedlo na oslavu svého 10. výročí. Představení taktéž přenášela televize a Hlas Ameriky vysílal části programu do Československa, odkud posluchači poslali svým příbuzným do Ameriky spoustu nadšených komentářů. Dagmar White dostala po-

chvalný dopis od Fairfax County Council of the Arts, v němž městské představenstvo vyjadřovalo svůj dík za kvalitní kulturní přínos pro občany celého okresu. Fotografie produkce Dagmar White z Prodané nevěsty byla publikována v *Horizont Magazine* za červen/červenec 1986.

* * *

Zdena Salivarová-Škvorecká, zakladatelka největšího československého exilového nakladatelství 68-Publishers v Torontě, vydala nedávno v angličtině svou novelu *Nebe, peklo, ráj* pod názvem *Ashes, ashes, all fall down*. Anglický překlad pořídil Jan Drábek z Vancouveru.

Novela byla vydána s přispěním The Canada Council Grant. Bylo to poprvé, co tato kanadská státní podpora byla udělena pro překlad z jiného jazyka než oficiálního.

Touto novelou zahájilo svou činnost nové nakladatelství Larkwood Books, které je částí 68-Publishers a bude vydávat v angličtině knihy kanadských autorů, kteří nepíší anglicky či francouzsky (t.j. v jednom z oficiálních kanadských jazyků) a jejichž práce odrážejí život jejich etnické skupiny.

* * *

Jiří Špánek, aktivní člen kalifornské skupiny SVU a bývalý jednatel pařížského Sokola obdržel za svou dlouholetou sokolskou činnost ve staré vlasti a hlavně v zahraničí zlatou medaili. Byla mu udělena Ústředím československého sokolstva v zahraničí, které se sešlo v Mnichově ve dnech 24.-26. dubna na své schůzi.

Druhou zlatou pak obdržel od francouzských veteránů za vojenskou službu.

* * *

Lester J. Teply, PhD., "senior associate" u American Health Foundation v New Yorku, se narodil ve Wisconsinu 22. dubna 1920, studoval na University of Wisconsin od r. 1935 do r. 1945, získal v r. 1940 B.A. diplom a 1945 doktorský titul. Jeho oborem je potravinářství a výživa a na toto téma vydal několik tuctů publikací. Je členem Phi Beta Kappa a Sigma X. American Chemical Society ho pověřila řízením studia o chemii a potravinách. Je předsedou International Vitamin A Consultation Group.

* * *

Ing. Miroslav Zvěřina, nyní v Narwee (NSW, Austrálie), pochází z Brna, kde se narodil 24. dubna 1949. Ve svém rodišti vystudoval na Vysokém učení technickém v letech 1968-74 a tam získal diplom inženýra. Je specializován na zemní práce a údržbu velkých strojů. V Austrálii pracuje jako inženýr-konzultant a je členem Institution of Engineers of Australia a Institution of Diagnostic Engineers, U.K.

* * *

Dr. Libuše Volbrachtová, která nyní působí v Tübingenu (Západní Německo), pochází z Budějovic. V letech 1951-56 studovala na filozoficko-historické fakultě Karlovy university v Praze, stala se promovanou historičkou a po dalších dvou letech

získala tamtéž doktorát filozofie. V letech 1962-82 byla zaměstnána nejprve jako asistent a pak jako vědecký pracovník v ústavu pro etnografii a folkloristiku Čs. akademie věd a tam získala kandidaturu historických věd (CSc) v r. 1981. V Československu publikovala ve svém oboru několik článků a 2 knihy. V r. 1983 vyšla v Tokiu pod pseudonymem její kniha *Czechoslovak Folk Costume* (japonsky). Její referáty na kongresech *Deutsche Gesellschaft für Volkskunde* vyšly tiskem 1985 a 1986 a její jiné práce též v jiných časopisech v Německu. V přítomné době pracuje podle smlouvy na termínovaném projektu u university v Tübingen. Jejím oborem je analýza kulturních jevů a proudů, současný způsob života, etnické zvláštnosti, proces akulturace, atd.

* * *

Jozka Pejskar vydal v červnu 1987 v Mnichově další knihu s titulem "*Pronásledování vlastenci*" (278 str., cena \$12.50 včetně poštovného).

Knihy se skládá se čtyř částí: I. Rakouská perzekuce české strany národně socialistické; II. Německonacistická perzekuce československých národních socialistů za druhé světové války 1939-1945; III. Komunistická perzekuce národních socialistů; IV. Sláva a pád Melantricha.

V třetí části jsou kapitoly věnované Petru Zenklovi, Otovi Rambouskovi, Milanu Chocovi, Františku Klátilovi, L. Drobílkové, A. Ticháčkové, a j.

Autor psal knihu v USA v letech 1981-82. Kniha není historií čs. strany národně sociální, nýbrž pojedná-

vá o perzekuci, které byli vystaveni její stoupenci, tisk, strana samotná, ale i ostatní příslušníci národa a jiné čs. demokratické strany.

Knihu možno objednat na adrese: J. Pejskar, 330 N. Stage Coach Lane, Fallbrook, CA 92028, USA nebo v Evropě u Aleny Benešové, Therese Giehse Allee 46/III, 8 München 83, West Germany.

* * *

Lydia Smutný-Štěrba vystoupila jako sólistka na konferenci Mezinárodní společnosti hudebních odborníků dne 31. července 1987 na Carson-Newmann College v Jefferson City (Tennessee). Pro léta 1987-89 byla zvolena předsedkyní Lake View Musical Society.

* * *

Vladimír Kajlík z Perečina, kde se narodil 12. srpna 1946, studoval na Komenského evangelické teologické fakultě v Praze v letech 1969-74 a poté na Princeton Theological Seminary (Princeton, N.J.) 1983-85, kde získal Th.M. diplom. Nyní pokračuje ve studiu na University of Michigan, kde je zároveň "teaching assistant" a "assistant editor of Michigan Slavic Publications". Jeho oborem je teologie, historie křesťanství a také historie literatury a filozofie.

* * *

Manželé **Ing. Ivan Kertesz** a jeho choť **Dr. Vera Kertesz**, oba narozeni v Košicích v polovině třicátých let, emigrovali do Austrálie. Ivan Kertesz vystudoval gymnásium v Košicích a v letech 1952-57 techniku v Bratisla-

vě. Je elektroinženýrem. Jeho manželka studovala v letech 1953-59 na lékařské fakultě Karlovy university v Praze. O jejich odborné činnosti v Austrálii jistě brzy uslyšíme.

* * *

Zdeněk A. Macků, akad. malíř, pochází z Prahy, kde se narodil 3. ledna 1943. Studoval Střední uměleckou školu v Turnově 1961-65 a tam maturoval. V letech 1978-84 navštěvoval Hochschule für Gestaltung v Linci, kde získal diplom Magister artium. Vystavoval své práce v Československu, USA, Západním Německu, Rakousku a Turecku.

Mimo malířství je jeho oborem výtvarné umění vůbec a hudba.

* * *

Dr. Miloslav Muller, veterinář, pochází z Varnsdorfu, kde se narodil 12. února 1955. Studoval na Vysoké škole veterinární v Brně v letech 1974-80 a tam získal titul MVDr. Nyní působí v Lakeland Animal Clinic v New Jersey.

* * *

Dr. Vladimír Balcar pochází z Prahy, kde se narodil 16. 6. 1947. V letech 1965-68 studoval na Karlově universitě, 1968-70 pokračoval na University of Sheffield, U.K., kde získal titul Bachelor of Science a od r. 1971 do 1974 na Australian National University, kde obdržel PhD. Je zaměstnán v Department of Pharmacology, University of Sydney, Austrálie a pracuje v oboru neurochemie a farmakologie. V těchto oborech publikoval přes 30 prací.

Dr. Balcar je členem International Society for Neurochemistry.

* * *

Stephen Josef Banjak, profesor tělesné výchovy na Slippery Rock University v Pennsylvánii, se narodil 1. května 1938 ve Farrell, Pa. Studoval na University of Iowa 1956-60, získal B.S. diplom v tělesné výchově a pokračoval pak ve studiu na University of Pittsburgh, kde obdržel M.Fd. diplom v r. 1964. V období 1960-64 byl "travelling gymnastic coordinator" Sokola v USA a v letech 1978, 1982 a 1986 byl zvolen "Chief Physical Director" téže organizace.

* * *

Ing. Petr Baum se narodil v Praze 19. listopadu 1941. Studoval v Praze na Českém vysokém učení technickém 1959-66 a tam dosáhl inženýrského diplomu. Nyní působí v Austrálii a jeho oborem je konstrukce strojů a zařízení, zejména v oboru manipulace s materiálem. Ještě v Československu byl autorem 7 patentů.

* * *

Dr. Ing. Petr Jirounek, narozen v Praze 23.8.1938, studoval Průmyslovou školu jaderné techniky 1953-57, a pak na Českém vysokém učení technickém, fakultě elektrotechnické v letech 1959-64. Na ČVUT obdržel v r. 1964 inženýrský titul. V letech 1975-78 studoval na polytechnice v Lausanne. Nyní pracuje v oddělení farmakologie Universitního lékařského střediska v Ženevě. Jeho

oborem je elektrofyziologie, transportní mechanizmy buněčnými membránami. Publikoval přes 50 svých prací v odborných časopisech. Je vedoucím studia a výzkumu.

* * *

Dr. Alan Politzer pochází ze Slovenska, kde se narodil 26. května 1910. Studoval na lékařské fakultě Komenského university v Bratislavě 1928-34 a tam získal doktorský diplom. Zvláštního školení nabyl ve všeobecné chirurgii a i v jiných oborech medicíny. Je členem "American Academy of Legal and Industrial Medicine" a "American Society of Abdominal Surgeons". Před odchodem do penze měl funkci "Assistant Medical Director, New York State Workers' Compensation Board".

* * *

Ivan Řezníček pochází ze Zvoleně, kde se narodil 9.1.1927. Studoval na ČVUT Praha, fakulta strojního inženýrství 1946-51. Postgraduálně studoval na též ústavu jemnou mechaniku 1954-56.

V Československu publikoval asi 13 článků v odborném tisku, ve Švýcarsku zatím čtyři. V Československu získal 21 patentů a ve Švýcarsku má nyní 2 patentní přihlášky. Je předsedou správní rady fy Reznicek & Hlach AG ve Švýcarsku.

* * *

Kamil Marcinka, "programmer/analyst" počítačů, se narodil v Bratislavě 21. července 1958. Studoval psychologii na Komenského univer-

sitě v Bratislavě 1977-81 a poté "computer science" na University of Missouri, MO, 1982-1986. Pracuje v oboru počítačů v Kalifornii a je členem Academy of Computing Machinery.

* * *

Karel Husa hostoval během léta na Kunitachi College of Music v Tokyu, kde dirigoval čtyři své skladby. Od sud odjel do Nagoya, kde dirigoval další studentské vystoupení před 4.000 diváky.

Jeho hostitelem byl Toshio Akiyama, který studoval v Eastman a je častým návštěvníkem USA. Když Chicagský symfonický orchestr hrál v prosinci Husovu "Hudbu pro Prahu 1968", byl Akiyama vedoucím delegace 40 japonských dirigentů, kteří přijeli na tento koncert.

The Yale University Concert Band byl v době Husova vystoupení také; v Tokyu a jeho hudební ředitel Thomas C. Duffy, bývalý Husův student, pozval Karla Husu dirigovat "Hudbu pro Prahu".

Husovo pětidenní asijské turné zahrnovalo také Singapur, kde dirigoval Singapurský symfonický orchestr, hrající Hudbu pro Prahu, Martinů Houslový koncert a Dvořákovu Osmou symfonii. Sólistou na housle byl Pavel Prantl, koncertní mistr Singapurského orchestru, který je také původem z Prahy.

* * *

Jiří Pospíšil (George Pospishil) se narodil 13. ledna 1918 ve Volčansku na Ukrajině. Rané dětství prožil na

české Volyni. Když mu bylo 8 let, přestěhovala se rodina do Prahy, kde maturoval na Ruském gymnasiu a po květnu 1945 dokončil Vysokou školu obchodní na ŠVUT. Pracoval v podnicích zahraničního obchodu a po propuštění ze Strojexportu z politických důvodů v r. 1958 pracoval ve Škodovce na Smíchově. Emigroval do USA r. 1964. Je důvěrníkem a zástupcem jednoty CSA Fraternal Life (Československé spolky v Americe) ve státě New Jersey. V r. 1979 vydal sbírku básní "Odváté listy". V srpnu 1987 mu vyšla druhá sbírka veršů "Podzimní květy".

* * *

Oskar Sýkora, profesor na zubní fakultě v Halifaxu, N.S., pracoval v rámci svého "sabbatical" v Schaanu v Lichtenštejnsku ve výzkumném oddělení firmy Ivoclar. Jeho výzkum se týká zpracování nového druhu pryskyřice pro dělání umělých zubních protéz. Za svého pobytu v Evropě se zúčastnil 10. konference Evropské protetické společnosti, která se pořádala společně s Mezinárodní akademii protetiků na oxfordské universitě v Anglii. Jeho přednáška pojednávala o školení a školství zubních techniků v Kanadě. Dr. Sýkora také spolupředsedal na 4. evropském sjezdu zubařů v Marseille a jeho přednáška se zabývala jeho prací o "Urovnání okluze zubů". Před návratem do Halifaxu byl také na sjezdu belgické stomatologické společnosti v Oostende a pak měl další přednášku o "Vývoji zubního lékařství v historii Evropy" na sjezdu kanadské stomatologické společnos-

ti. Za své roční práce napsal 13 článků, které byly otištěny v různých odborných severoamerických a evropských časopisech. Byly to jednak články čistě technické jako "Jednodušší způsob otisku pro částečné protézy" (*Quintessence International Journal*), jednak náměty více subjektivní, které se zajímají o zubní estetiku ("Proceedings of the Greek Prosthodontic Society"). Také několik námětů bylo vybráno z historie zubního lékařství, jako např. článek "Jak ohryzek pohozeného jablka prozradil, kdo byl zlodějem". Bylo to pojednání o prvním právním případě v Atlantické části Kanady, kde byl zloděj usvědčen a odsouzen následkem zubolékařského svědectví. Otisky zubů prozradily zloděje! (*Bulletin of the History of Dentistry*). Dr. Sýkora teď shromažďuje materiál na vydání článku o začátcích zubního lékařství v kanadském přímoří na počátku devatenáctého století.

* * *

Z ČINNOSTI SKUPIN

VÍDEŇ

Na zahájení jubilejního roku 10tiletého trvání Charty 77 účastnil se 2. ledna 1987 na vyzvání Ivana Medka větší počet členů vídeňské skupiny "tiché manifestace" za propuštění 36 politicky angažovaných občanů, vězněných v současné době v Československu. Při manifestaci, která byla uspořádána v 1. vídeňském okrese v blízkosti chrámu sv. Štěpána, byly nesený tabule se jmény vězněných.

Pořady, připomínající 10tileté výročí Charty 77 pokračovaly 15. ledna "panelovou diskusí" ve vídeňském "Klubu Čechů a Slováků", které se, jako diskutující, zúčastnil za vídeňskou skupinu SVU její programový referent dr. Jiří Němec. V rámci těchto pořadů promluvil dr. Němec v tomtéž klubu 27. února o Janu Patočkovi, angažovaném "chartistovi".

Německy mluvící kruhy seznámil Jiří Němec s Patočkovým dílem 15. března t.r.: připravil a uvedl matiné "In memoriam Jan Patočka — Philosoph und Bürgerrechtler", pořádané pod záštitou klubu "pro wien". Kromě velkého množství účastníků byli na matiné přítomni spolkový ministr pro vědu a výzkum prof. dr. Franz Tuppy a vídeňský místostarosta dr. Erhard Busek. — Obsáhlou stať Jiřího Němce "Denken mit Jan Patočka" uveřejnil známý intelektuální vídeňský deník *Die Presse* ve své nedělní kulturní příloze "SPECTRUM" 14.-15. května 1987.

Do řady vzpomínek na Jana Patočku patřila též přednáška Jiřího Němce o Patočkově pojetí českých dějin 16. května t.r. na švýcarské konferenci k 10. výročí Charty 77 v Curychu.

Je třeba se zmínit též o přednášce dr. Jiřího Němce o české filosofii, kterou proslovil 8. ledna v Amsterodamu, kde převzal čestný doktorát, udělený amsterodamskou universitou filosofu Ladislavu Hejdánkovi.

13. února uspořádala vídeňská skupina SVU večer s profesorem university ve Freiburgu dr. Antonínem Měšťanem. Přednáška prof.

Měšťana o české oficiální a neoficiální literatuře posledních desetiletí se setkala s velkým zájmem, vyvolala mnoho dotazů, takže se diskuse protáhla do pozdních nočních hodin.

O vývoji kulturní politiky v Československu v letech 1945-1956 promluvila 22. května dr. Jana Neumannová, která připravuje k publikaci obsáhlou práci na toto téma.

Milým a vítaným hostem na tomto, jakož i na dalším setkání byl prof. dr. Jan Tříska (Stanford University, Kalifornie), který byl před osmi lety spoluzakladatelem vídeňské skupiny SVU.

Spisovatel Vilém Hejl z Mnichova, spoluautor knihy "*Zpráva o organizovaném násilí*", měl 26. června přednášku o genesi této významné dokumentační práce. Po přednášce, která byla dobře navštívená, následovala živá diskuse.

2. července se sešli členové vídeňské skupiny s předsedou SVU prof. dr. Jiřím Nehněvajšou z Pittsburku. Prof. Nehněvajša promluvil o dojmech a zkušenostech ze svých opakovaných pobytů v Číně a informoval zájemce o zaměření a činnosti SVU.

SYDNEY

Na členské schůzi 10. července byl zvolen výbor místní skupiny v tomto složení: předseda — dr. Jan Stejskal; místopředsedkyně — Jana Rich; jednatel — Jan Jirásek; pokladník — Zdeněk Rich; propagační referent — Petr Rada.

31. července uspořádala skupina lékařský panel na námět AIDS, složený ze čtyř lékařů.

15. výročí založení skupiny bylo oslaveno 29. srpna společenským plesem v Sokolském národním domě.

WASHINGTON

22. srpna uspořádala skupina odpolední posezení u vyhřívaného bazénu v domě dr. Michaela Šumichrasta. Přes nejisté počasí se sešlo přes 50 lidí.

Tamtéž byla dne 27. září uspořádána již tradiční podzimní party, na níž byly vystavovány obrazy a draperie sourozenců **Zuzany a Andreje Rudavských**, kteří emigrovali před devíti měsíci přes Itálii. Oba jejich rodiče jsou v Československu uznávanými umělci. Otec je Ukrajinec a matka Slovenka.

Zuzana Rudavská se narodila v Bratislavě r. 1962. V letech 1978-82 studovala na Střední umělecko-

průmyslové škole v Bratislavě textilie u prof. Bergera. V letech 1982-86 studovala rovněž textilie na Akademii múzických umění v Praze. V r. 1985 získala na výroční studentské výstavě v Praze první cenu a čestné uznání. Vystavovala také v Římě v r. 1986.

Andrej Rudavský se narodil v Bratislavě r. 1966. V letech 1980-84 studoval na Střední umělecko-průmyslové škole v Praze u prof. Dusíka. V letech 1984-86 studoval na umělecké akademii v Bratislavě. Specialisoval se na animovaný film a televizní filmovou grafiku. U Šumichrastů vystavoval velkou kolekci svých jemných a zajímavě stylisovaných grafických listů.

13. října byla ve společenském středisku v Bethesdě uspořádána beseda s Victorem Fischlem na téma "Doplňky k hovorům s Janem Masarykem".

JUBILEA

Dr. Karel Steinbach oslavil 8. června své 93. narozeniny. Narodil se v Třebsku na Příbramsku, kde jeho otec vlastnil obchod se smíšeným zbožím. Studoval na gymnáziu v Praze, kde se spřátelil s Ferdinandem Peroutkou. V roce 1920 promoval na lékařské fakultě Karlovy university a brzy se stal známým porodníkem. Za války pracoval pro čsl. velvyslanectví v Americe. Po únoru 1948 se znovu uchýlil do Ameriky. Hodně pomáhal nově příchozím a i dnes je duší krajanského života v New Yorku.

* * *

Ing. Stanislav Maršík z Clevelandu oslavil dne 6. srpna své šedesátiny. Narodil se ve Vlášenci. Studoval nukleární fyziku na Wayne State University a John Cornel University. Pracuje jako nukleární fyzik v NASA-Lewis Research Center v Clevelandu (Ohio), kde je také místopředsdou místní skupiny SVU.

IN MEMORIAM

Dne 7. července 1987 zemřel v Javea (Alicante) ve Španělsku býv. plukovník letectva **Bohuslav Tobyška**. Jmenovaný se narodil 22. ledna 1914 v České Rybné u Žamberka. Studoval na Vojenské letecké akademii v letech 1935-37 a za mobilizace před Mnichovem byl velitelem 46. letky v Pardubicích. Po okupaci Československa v r. 1939 odešel přes Polsko do zahraničí, sloužil ve francouzské cizinecké legii, poté u Československé letecké skupiny ve Francii a po pádu Francie v Anglii u 311. čs. peruti Royal Air Force. Po únoru 1948 přijal nabídku habešského letectva a sloužil tam jako poradce po několik let.

Jeho specializací byl letecký transport, prostorová navigace, ekonomie a industrializace. Po odchodu z Habeše žil několik let v Itálii a odtud se přestěhoval do Španělska. Od sedmdesátých let pracoval politicky, zejména pro lidská práva a sjednocení exilu. Členem SVU se stal v r. 1981.

* * *

Dne 22. dubna 1987 zemřel ve Stamfordu, Conn. **Josef C. Pick**, bývalý ředitel pražské pojišťovny *Moldavia General* a čs. delegát v Mezinárodních mořských a leteckých konvencích. Narodil se 21. prosince 1891 a vystudoval Obchodní akademii a pak Vysokou školu obchodní ve Vídni. V r. 1941 se usadil v USA a sloužil jako konsultant U.S. War Department a Harvard University.

V oboru ekonomie byl publikačně činným již od r. 1913. Jako člen Historické společnosti československých Židů napsal do trilogie *The History of Czechoslovak Jews* dvě obšírné stati o ekonomii a sportu.

Členem SVU byl od dubna 1971.

* * *

Karel Bednár zemřel 19. srpna 1987 v Coopersburgu v Pensylvánii. Narodil se 1. července 1898 v Hodoníně a nějakou dobu žil ve Valašských Kloboukách. Koncem 1. světové války byl odveden do rakouské armády a padl do zajetí na italské frontě. V Itálii vstoupil do legií a přišel s nimi domů. Na Slovensku bojoval proti Belovi Kunovi. Byl sokolským cvičitelem na Valašsku a muzikantem. Jako člen Moravské dechové kapely se r. 1922 dostal do USA, kde již zůstal. Byl sokolským cvičitelem a později hlavním náčelníkem Slovenského sokola v Americe. Vedl sokolské výpravy na dva slety do Prahy. R. 1939 vedl Slet slovenského sokola v New Yorku za přítomnosti presidenta Beneše. Po r. 1948 se stal rozhodným odpůrcem pražského režimu a kde mohl pomáhal československým uprchlíkům. Později se stal správcem tiskárny Slovenského sokola a redaktorem týdeníku *Sokol Time* a *New Yorkský deník*. V 50-tých letech pracoval se svým synem (Dr. Charles Sokol Bednár) na anglické adaptaci Tyršovy sokolské tělocvičné soustavy, kterou publikoval

r. 1956 Slovenský sokol v Perth Amboy (New Jersey) pod názvem "Sokol gymnastic manual: English equivalent of the Tyrš sokol system of gymnastics".

NOVÉ KNIHY

Larkwood Books (pobočka 68-Publishers) zahajuje svou činnost vydáním tří knih:

Zdena Salivarová: *Ashes, ashes, all fall dawn*. Z českého originálu *Nebe, peklo, ráj* přeložil Jan Drábek (\$5.95).

Jaroslav Seifert: *A Wreath of Sonnets* (\$8.00). Jde o dvoujazyčnou edici. Do angličtiny přeložili J. K. Klement a Eva Stucke za spolupráce канадských básnířek Judith Fitzgerald a Rosemary Sullivan. Knihu ilustroval Jan Kristofori z Norska.

Pavel Taussig: *One (Party) Liners* (\$8.00). Je to sbírka satirických koláží a vtipů z "reálného socialismu" ve třech jazycích — anglicky, německy (*Sprechende Schnappschüsse aus dem realen Schilda*) a slovensky (*Blbé, ale naše*).

Pro příští rok připravuje Larkwood books knihu Gordona Skillinga *Letters from Prague*. Jde o dopisy psané z Prahy v době mnichovské krise a během prvních let nacistické okupace Československa.

Knihy možno objednat na adrese: 68-Publishers, 164 Davenport Rd., Toronto, Ont. M5R 1J2.

* * *

Ve Velké Británii vyšla anglicky kniha našeho člena **Karla Kornella** "I am the Czech" (The Book Guild Ltd., 25 High St., Lewes, Sussex, Great Britain; 189 str., cena \$15.00 včetně poštovného. Možno také objednat u pí. Bunžové.). Na podkladě osobních osudů dává nahlédnout do naší historie posledního půl století.

* * *

Nakladatelství **Hlas-Voice** v New Yorku vydalo jako svůj 25. svazek sbírku veršů **Jiřího Pospíšila** z let 1980-1986 pod názvem "Podzimní květy". Vytiskl Universum Sokol Publ. nákladem 500 výtisků. Cena \$4.00. Možno objednat na adrese: P.O. Box 2090, New York, N.Y.

Z OBSAHŮ EXILOVÝCH ČASOPISŮ

Demokracie v exilu, srpen 1987

Jar. Kusý, "Čilský ledek 1987"; **Jaroslav Karát**, "S příslibem ve znamení duhy".

Hlas národa, 35/87, 5. září

Jan Vrběcký, "Pluh, kterému dali jméno — ruchadlo".

České slovo, červen 1987

F. Dubský, "Zanedbané čs. národní hospodářství"; **S. Velínský**, "Mistr Jan Hus s novou tváří"; **Křesomysl**, "Naše národní minulost a české demokratické tradice"; "Česká exilová literatura v roce 1987".

České slovo, září 1987

Jaroslav Pecháček, "Masaryk — politik"; **Rudolf Ströbinger**, "Lidé, kteří stáli v čele boje za svobodu"; **F. Dubský**, "Diskuse o státním podniku".

Obrys, 3/září 1987

Milan Uhde, "Konec jednoho mechanismu"; **Lenka Procházková**, "Se spisovatelem Janem Trefulkou"; **Peter Liptovský**, "Maliarka a fotograf"; **Ján Mlynárik**, "Policajti a estetika"; **Jaromír Hořec**, "Depozitář Františka Dvořáka"; **Milan Jungman**, "Utajená literatura"; **Jaroslav Vejvoda**, "Česká kniha v exilu"; **Karel Pecka**, "Rovnost je sen hrbatých"; **Věra Pavlíková**, "Týden čs. filmu v Dánsku".

Reportér, 5/září 1987

Ladislav Křivánek, "Tři alternativy"; **Ivan Sviták**, "Na pomoc stranické agitaci"; **Stanislav Reiniš**, "O Gorbačovovi, demokratickém socialismu a inženýru Smutném"; **Miriám Paletová**, "Z Kapského města"; **Jožka Staněk**, "Nemylme se!"; **Ota Ulč**, "Jak to vlastně bylo s televizním seriálem 'Amerika'"; **František Schwarzenberg**, "Masaryk a naše státnost"; **Ján Mlynárik**, "Tragédie filozofa a cynismus bolševismu"; **Antonín Měšťan**, "O Bertholdu Brechtovi trochu jinak".

RŮZNÉ

Hladomor na Ukrajině a čs. pomoc

Nakladatelství "Oxford University Press" vydalo další knihu kurátora východoevropského oddělení Hooverova ústavu na Stanfordské universitě prof. R. Conquesta z krvavé historie Sovětského svazu: "*The Harvest of Sorrow*" (Skližeň slz). Autor popisuje a dokumentuje hladomor v Rusku z dvacátých let a kolektivizační teror a hladomor z počátku třicátých let. Prof. Conquest poukazuje na zahraniční pomoc ruskému venkovu z dvacátých let, zejména americkou. Nezmiňuje se však o pozoruhodné akci v ČSR,

organizované "Ústředím čs. dobrovolné akce pomoci hladovějícím v Rusku a na Ukrajině", k jehož založení pod záštitou čs. ministra zahraničí dali tehdy podnět legionáři. Ústředí předsedala Alice Masaryková. Sbírkou vynesly na 17 miliónů korun a do Ruska bylo vypraveno nejméně šest nákladních vlaků, z nichž jeden vedl legionář-spisovatel Zdeněk Němeček, který zemřel v poúnorovém exilu. President Masaryk věnoval na akci 50 tisíc korun. Celou akci dokumentuje brožura z roku 1922 s názvem "*Nedejte zemřít hladovějícím v Rusku, na Ukrajině a Krymu!*" s reprodukcí obrazu hladovějící matky a dítěte, který namaloval Alfons Mucha. V brožurě je báseň Antonína Sovy a články různých osobností té doby.

* * *

PANORÁMA je český měsíčník "pro Čechy a Slováky v Tichomoří i krajany jinde ve světě". Zodpovědný a vedoucí redaktor Jiří Hodač má tuto adresu: 35 Massey Street, Doncaster, Vic. 3108, Australia. Časopis je dobře redigován, je pestrý a čtivý. Navazuje na tradici dlouholetého australského časopisu "Hlas domova". Má dobré fejetony: např. z USA píše pravidelně Jiří Sýkora. Letos přinesl články o záhadě kolem Václava Hradeckého, českého studenta a radisty, který přispěl k zastavení bojů v Itálii na konci II. světové války. K 50. výročí smrti TGM přinesl článek V. N. Dubna na námět "Vracíme se k Masarykovi nebo jej jen doháníme?".

* * *

Prof. Michael Cigler je autorem jedinečné, bohatě ilustrované publikace o tom, jak Češi "objevili" a "dobyli" Austrálii, co znamenali a znamenají pro nejmladší kontinent světa: "The Czechs in Australia". Cena publikace je 10 amerických dolarů. Možno ji objednat na této adrese: Czechoslovak Monthly Panorama, 35 Massey St., Doncaster, Vic. 3108, Australia.

* * *

President Reagan vydal letos zvláštní prohlášení jednak k Týdnu amerických Čechů, National Czech American Heritage Week, který kongres určil na dny 27. července až 2. srpna (v době výročního festivalu amerických Čechů ve Wilber v Nebrasce), jednak k 50. výročí smrti T. G. Masaryka. Obě prohlášení připomínají, že Masaryk byl ovlivněn myšlenkami velkých Američanů, jako byli Jefferson a Wilson.

Stipendium ke studiu československé hudby

(Jan Loewenbach Graduate Scholarship in Musicology for Czechoslovak Music)

S podporou rodiny Jana Loewenbacha a několika jednotlivců bylo v oddělení hudby na Státní universitě v San Diego založeno **Stipendium Jana Loewenbacha pro studium československé hudby**. Má pomoci studentům pracujícím

na Master degree v hudbě. Bude jim taktéž umožněn přístup k Loewenbachově kolekci. Alespoň základní znalost češtiny či slovenštiny je pro studium žádoucí, ale není povinná. Přihlášky budou hodnoceny každý druhý rok a musejí být zaslány nejpozději do 1. dubna nebo 1. listopadu pro následující semestr. Stipendium obnáší 1.000 dolarů.

Pro přihlášky a informace pište: Dr. Jaroslav Mráček, Dept. of Music, San Diego University, San Diego, CA 92182, tel.: (619) 265-6036.

Jan Loewenbach (1880-1972) byl uznávaný advokát, hudební kritik a publicista československé hudby. Doktorát získal na Karlově universitě r. 1910 a měl advokátní praxi v Československu až do r. 1939. Jako právník formuloval československý zákon na ochranu autorských práv hudebních skladatelů. Přispíval do řady evropských hudebních časopisů. Byl blízkým přítelem Leoše Janáčka, Jaroslava Křičky, Bohuslava Martinů a jiných čs. skladatelů. Pod pseudonymem **J. L. Budín** napsal libreto pro první operu Bohuslava Martinů **Voják a tanečnice** a Křičkova **Bílého pána**. Začátkem druhé světové války emigroval do USA, kde působil jako kulturní poradce v Československém informačním středisku. Zúčastnil se příprav Dvořákových oslav v r. 1941, napsal obsáhlou knihu o Smetanovi (nepublikována) a zorganizoval první anglickou adaptaci Dvořákovy **Rusalky** v Detroitu v r. 1945. Stýkal se s Jarmilou Novotnou, Bohuslavem Martinů, Rudolfem Firkušným a jinými čs. umělci. Zemřel v New Yorku a jeho rodina věnovala jeho osobní archiv z amerického období Státní universitní knihovně v San Diego.

* * *

Americatone International — USA

je filmová a televizní společnost v Las Vegas, jejímž producentem je Čech Joe Jan Jaroš.

Společnost připravuje televizní seriál skutečných příběhů ze života Las Vegas, města, které se probouzí, když jiná města jdou spát. První hodinový přenos s názvem "The losers . . ." se očekává na obrazovkách v říjnu.

Americatone má také hudební nakladatelství a vydává i gramofonové desky.

* * *

7. MEZINÁRODNÍHO FESTIVALU FILMOVÉ KOMEDIE ve švýcarském Vevey se sice nezúčastnil žádný čs. film, ale v mezinárodní porotě za předsednictví Oony Chaplinové zasedl držitel první ceny Marka Twaina čs. exilový filmový a televizní autor **Vladimír Škutina**.

Česká účast na Oxfordské publikaci *Hospodářské dějiny Východní Evropy*

V Oxford University Press vyšly tři z pěti plánovaných dílů *The Economic History of Eastern Europe 1919-1975*. Vydavatelé: M. C. Kaser a E. A. Radice ze St. Anthony's College, Oxford. Obsah: Díl I. — Hospodářská struktura a výkon mezi dvěma válkami (1985); Díl II. — Meziválečná politika, válka a rekonstrukce (1986); Díl III. — Instituční změny v plánovaném hospodářství (1987). Zeměpisný rozsah dílů I a II: Albánie, Bulharsko, Československo, Maďarsko, Polsko, Rumunsko a Jugoslávie. Třetí až pátý díl zahrnují též Východní Německo.

Čtyři čeští autoři se zúčastnili napsání již vyšlých dílů: **dr. Zdeněk Drábek** (t.č. World's Bank, Washington), **dr. Milan Hauner** (University of Wisconsin, Madison), profesor **Jaroslav Krejčí** (University of Lancaster, U.K.) a profesorka **Alice Teichová** (University of East Anglia, Norwich). **M. Hauner** přispěl statí o lidských zdrojích včetně demografických faktorů, výchovy, zdravotnictví a sociálního pojištění v období mezi válkami (sv. I) a statí o vojenských rozpočtech a zbrojení před druhou světovou válkou (sv. II). **Z. Drábek** napsal kapitolu o výkonech a politice zahraničního obchodu doplněnou obsáhlou maticí za roky 1920 až 1949. **A. Teichová** rozebrala růst a výkyvy v průmyslové výrobě mezi válkami. **J. Krejčí** přispěl kapitolou o hospodářství českého vnitrozemí za druhé světové války (makroekonomická analýza obsahuje výpočet podílu na hrubém národním produktu, který si přisvojilo Německo) a podkladovou stať o československém hospodářství v letech 1945-49. Ostatní části tří svazků byly kromě spoluvydavatele E. Radice a dvou dalších anglických přispěvatelů napsány několika autory polského, maďarského a rumunského původu.

* * *

Cena Jaroslava Seiferta

Letos 23. září, u příležitosti nedožitých mistrových 85. narozenin, byla již podruhé udělena Cena Jaroslava Seiferta za nejlepší díla české a slovenské literatury. Cenu za rok 1987 obdržel **Ludvík Vaculík** za svoje fejetony, které vycházejí každý měsíc po mnoho let.

Cena Jaroslava Seiferta byla zřízena Nadací Charty 77 se sídlem ve Stockholmu k uctění památky klasika české literatury a prvního československého nositele Nobelovy ceny za literaturu, Jaroslava Seiferta.

Cena Jaroslava Seiferta je udělována každoročně. Sestává z peněžní odměny, jejíž výše se bude pohybovat — podle výsledků sbírky — mezi 30.000-50.000 SEK (1987 — 35.000 SEK), dále z diplomu, provedeného jedním z předních československých výtvarníků a konečně z kulturní subvence, která umožní vydat odměněné dílo v jednom z exilových nakladatelství.

O udělení ceny rozhoduje výbor ve složení: Jiří Gruša, Milan Kundera, Antonín J. Liehm, Sylvie Richterová, Josef Škvorecký a Jan Vladislav. Členy výboru in pectore jsou také dva významní českoslovenští literáti, žijící v Československu, jejichž jména budou případně uveřejněna později. Sekretářkou výboru pro Cenu Jaroslava Seiferta je paní Miloslava Slavičková ze Slovenského ústavu university v Lundu.

Nadace Charty 77 se obrací na českou a slovenskou veřejnost se žádostí o zaslání návrhů kandidátů na Cenu Jaroslava Seiferta nejpozději do 15. února 1988. Návrhy posílejte na adresu: Miloslava Slavičková, Slaviska institutionen, Lunds Universitet, Finng. 14, S-223 62 Lund, Sweden.

Nadace Charty 77 se obrací na všechny příznivce svobodné české a slovenské literatury, aby na Seifertovu cenu přispěli finanční podporou. Příspěvky mohou být zaslány šekem na adresu: Nadace Charty 77, Box 50041, S-104 05, Stockholm, Sweden.

Dr. Jaroslav G. Polach napsal pro světovou konferenci International Association of Energy Economists (IAEE) v New Delhi studii o struktuře a cenové politice v mezinárodních transakcích petrolejářského průmyslu. Tato studie je nyní zahrnuta ve vybraných pracích právě zveřejněných pod názvem *Global Energy Interactions*. Dr. R. K. Pachauri, který je ředitelem indického ústavu TATA pro výzkum v energii a novým předsedou IAEE, redigoval vybrané příspěvky a zařadil Polachovu studii mezi úvodní články celé knihy. Mimo to jej pozval k účasti na příští IAEE konferenci, která se bude konat v Indii v r. 1988.

Kniha sama je rozsáhlá, má 1290 stran a obsahuje články autorů z celého světa. Význam studie dr. Polacha je v tom, že vyvrací tradiční, věčně se opakující a přitom nesprávná tvrzení, že nedostatečné přírodní zásoby ropy byly hlavním důvodem pro náhlý vzrůst cen oleje a petrolejových výrobků na světových trzích od r. 1973. V tomto roce státy, které jsou členy OPEC (Organization of Petroleum Exporting Countries) uzmuly kontrolu mezinárodních transakcí s ropou. K tomu jim dopomohl fakt, že OPEC v té době těžil více jak 53 procent ropy ve světě, a po odečtení komunistické produkce, tento podíl přesahoval 75 procent veškeré těžby ropy v nekomunistickém světě.

Dr. Polach poukazuje ve své studii, že — ve shodě s M. A. Aldemanem, profesorem MIT — teorie o rovnovážném určování cen na mezinárodních trzích pro ropu je neopodstatněna, jelikož volný trh v tomto průmyslu nikdy neexistoval. Po analytickém a statistickém rozboru přírodních zásob ropy, její světové výroby a cen v mezinárodních transakcích, Polach dokumentuje svůj závěr, že je to především struktura mezinárodního petrolejářského průmyslu a světových trhů pro ropu, jakož i finanční a geopolitické cíle hlavních producentů ropy, které jsou rozhodujícími faktory ve vývoji světových cen této suroviny a produktů z ní.

Tento závěr je v souladu s předcházejícími studii mezinárodní energetické situace, které Polach napsal ve své funkci jako "senior international economist" v US Treasury. Bylo to zejména v analýze, kterou připravil jako hlavní autor, o vlivu iránské krise na světové olejové ceny v roce 1979, kde prokázal neopodstatněnost tehdy rozšiřované téze, že druhý náhlý vzestup cen ropy a petrolejových produktů na světových trzích byl způsoben akutním nebezpečím vyčerpání přírodních zásob ropy. Tato analýza byla speciálně připravena pro Dr. Blumenthala, tehdejšího Treasury Secretary a presidenta t.zv. ekonomické trojky, rozhodující o hospodářské a tudíž také o mezinárodní politice Spojených států na poli energie. Proto se tato studie stala předmětem rozsáhlých debat mezi příslušnými departmety, jakož i proto, že její závěry nepodporovaly současná vládní vysvětlení cen olejových produktů a vládní energetickou politiku. US Congress, který příznivě reagoval na vývody dr. Polacha, vydal pak tuto studii v rámci svých slyšení o důvodech vysokých cen olejářských produktů v USA.

Dnešní vývoj mezinárodních cen ropy a olejářských produktů jen dále potvrzuje platnost závěrů dr. Polacha, vyslovených jak v dřívějších jeho pracích, tak i v jeho nyní zveřejněné studii.

* * *

Collegium Carolinum v Mnichově vydává již řadu let slavistický časopis BOHEMIA, jehož redakci nedávno převzala dr. Eva Hartmannová. Časopis vychází 2x ročně s německy a anglicky psanými příspěvky a tříjazyčným resumé. Ukázkové exempláře zasílá na požádání R. Oldenbourg Verlag, Roeseheimer Str. 145, D-8000 München 81.

* * *

Mladý český kybernetik Milan Hudeček, působící v Melbourne zkonstruoval první mluvící přenosný počítač pro slepce Eureka A4. Je to modifikovaná verze normálního počítače, přizpůsobená potřebám slepce. Počítač Eureka A4 váží přibližně jeden a půl kilogramu a má ohromnou elektronickou paměť. Počítač Milana Hudečka má celkem 16 funkcí — může fungovat jako datová banka, kalkulačka, budík, deník, telefonní seznam a dává odpovědi lidským hlasem.

Přenosný počítač Eureka stojí momentálně 2000 dolarů. Vyrábí se zatím jen v Austrálii, ale během příštích šesti měsíců bude k prodeji v USA a ve Velké Británii. Počítač mluví zatím se slepcem jen anglicky, ale brzy bude mluvit i francouzsky a německy.

* * *

Do č. 5 přispěli: K. Staller, J. Krejčí, V. Běhalová, V. Nevlud, Jar. Němec, Jan Jirásek, Z. a E. Pražákovi.

Předseda:

Jiří Nehněvajsa
1520 Ingomar Road
Pittsburgh, PA 15237

Generální tajemník:

Miloš K. Kučera
245 E 63rd St., Apt. 204
New York, N.Y. 10021

Pokladník:

Ladislav Dolanský
18 Oakdale Ave.,
Weston, MA 02193

Publikační referent:

Josef Škvorecký
487 Sackville Street
Toronto, Ont. M4X 1T6
Canada

Redakce ZPRÁV SVU:

Libuše Zorinová
P.O.Box 274
Brandywine, MD 20613

SVU NEWS (ISSN 0036-2050)
75-70 199th Street
Flushing, N.Y. 11366

Korektury ZPRÁV SVU:

Emma Jarošová
21 Vaughan Rd., Apt. 1001
Toronto, M6G 2N2 Ont., Canada

Redakce PROMĚN:

Karel Hrubý
Thiersteinerrein 90
CH-4059 Basel, Switzerland

Redakce KOSMAS:

Zdeněk Suda
115 South Oakhill Road
Pittsburgh, PA 15238

Redakce SVU Bulletin:

Zdenka Fischmann
P. O. Box 134
Corona, CA 91720

Prodej a distribuce publikací:

Mrs. R. Bunžová
75-70 199th Street
Flushing, N.Y. 11366

Return postage guaranteed.
2nd class postage
paid at Flushing, N.Y.